

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 8 września 2025 r.
(OR. en)

12015/25

LIMITE

JAI 1140
ASILE 70
MIGR 277
COEST 615

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0651(NLE)

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: ZALECENIE RADY w sprawie skoordynowanego podejścia
do stopniowego wycofywania tymczasowej ochrony dla wysiedleńców
z Ukrainy

ZALECENIE RADY

z dnia ...

**w sprawie skoordynowanego podejścia do stopniowego wycofywania tymczasowej ochrony
dla wysiedleńców z Ukrainy**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292
w związku z art. 78 ust. 1 i art. 79 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Tymczasowa ochrona dla wysiedleńców z Ukrainy niemogących powrócić do swojego kraju lub swoich regionów pochodzenia z powodu rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, uruchomiona decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382¹ i przedłużona decyzjami wykonawczymi Rady (UE) 2023/2409², (UE) 2024/1836³ i (UE) 2025/1460⁴, obowiązuje do dnia 4 marca 2027 r. Chociaż tymczasowa ochrona pozostaje świadectwem solidarności Unii z narodem ukraińskim, ma ona z natury charakter czasowy. Konieczne jest zatem przygotowanie stopniowego, trwałego i dobrze skoordynowanego wycofywania tego statusu, gdy warunki w Ukrainie będą sprzyjały zakończeniu tymczasowej ochrony, przy jednoczesnym uwzględnieniu zdolności i potrzeb Ukrainy w zakresie odbudowy.

¹ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony (Dz.U. L 71 z 4.3.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

² Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2023/2409 z dnia 19 października 2023 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 (Dz.U. L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

³ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2024/1836 z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 (Dz.U. L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

⁴ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2025/1460 z dnia 15 lipca 2025 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 (Dz.U. L, 2025/1460, 24.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1460/oj).

- (2) W ramach dyskusji nad przyszłością i zakończeniem tymczasowej ochrony państwa członkowskie wezwały do przyjęcia skoordynowanego podejścia na szczeblu Unii. W oparciu o doświadczenia państw członkowskich zdobyte po uruchomieniu ochrony tymczasowej określonej w dyrektywie Rady 2001/55/WE⁵ kluczowe znaczenie ma zagwarantowanie wspólnej odpowiedzialności wszystkich państw członkowskich na szczeblu Unii w trakcie całego procesu.
- (3) Jednym z celów uruchomienia tymczasowej ochrony określonej w dyrektywie 2001/55/WE w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie było zapobieżenie przeciążeniu systemów azylowych państw członkowskich i niemożności rozpatrzenia dużej liczby wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej bez negatywnego wpływu tej sytuacji na skuteczność funkcjonowania tych systemów, w interesie osób ubiegających się o ochronę. Cel ten ma kluczowe znaczenie przy określaniu sposobu wycofywania tymczasowej ochrony dla tych osób. Ponadto, nawet kiedy zapanuje już pokój, Ukraina będzie potrzebowała czasu, aby odbudować swoją zdolność do przyjęcia z powrotem wszystkich osób przesiedlonych w wyniku wojny. Aby wesprzeć Ukrainę w jej wysiłkach na rzecz reintegracji wysiedleńców, ważne jest zatem, aby procesem wycofywania tymczasowej ochrony zarządzać w sposób elastyczny, stopniowy i z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji osób, których dotyczy. Należy zatem zapewnić, aby ten proces przejściowy uwzględniał potrzeby osób obecnie korzystających z tymczasowej ochrony w Unii, a także potrzeby Ukrainy, przy jednoczesnym zachowaniu integralności systemów azylowych państw członkowskich.

⁵ Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>).

- (4) Wielu wysiedleńców z Ukrainy, którzy korzystają z tymczasowej ochrony, przebywa obecnie w Unii od kilku lat i zintegrowało się ze społeczeństwami przyjmującymi poprzez naukę języka, znalezienie zatrudnienia i podjęcie nauki. O ile jest to już możliwe na podstawie prawa krajowego lub praktyki administracyjnej, państwa członkowskie powinny wykorzystać wszelkie sposoby, aby umożliwić tym osobom uzyskanie krajowego statusu prawnego, który lepiej odzwierciedla ich obecną sytuację w Unii, jeżeli spełnione są warunki kontynuowania legalnego pobytu na innych podstawach. Tym krajowym statusem prawnym może być na przykład zezwolenie na pobyt na podstawie zatrudnienia, samozatrudnienia, szkolenia zawodowego lub kształcenia i badań naukowych, lub ze względów rodzinnych lub innych powodów, lub szczególne zezwolenia na pobyt. Państwa członkowskie powinny zatem wspierać i ułatwiać wycofywanie tymczasowej ochrony poprzez przekazywanie jasnych informacji, aby pomóc zainteresowanym osobom zrozumieć korzyści i prawa wynikające z tych innych krajowych statusów prawnych w porównaniu z tymczasową ochroną i ochroną międzynarodową.

- (5) W celu wsparcia osób korzystających z tymczasowej ochrony w uzyskiwaniu innych statusów prawnych i przedstawienia im alternatywnego rozwiązania w tych bezprecedensowych okolicznościach, a także aby zapewnić ciągłość i nie dopuścić do przypadków nielegalnego pobytu, państwa członkowskie powinny zezwolić osobom korzystającym z tymczasowej ochrony, w szczególności w przypadku gdy dostęp do statusów krajowych może nie być możliwy, i które w przeciwnym razie kwalifikowałyby się do uzyskania innego statusu na podstawie prawa Unii, na ubieganie się o zezwolenie na mocy dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801⁶, (UE) 2021/1883⁷ i (UE) 2024/1233⁸. Zezwolenia na podstawie tych dyrektyw są możliwe, pod warunkiem że osoby zainteresowane nie korzystają jednocześnie z różnych form tymczasowej ochrony w Unii. W związku z tym państwa członkowskie powinny jak najszybciej, a najpóźniej w momencie składania wniosku o udzielenie zezwolenia, poinformować osoby korzystające z tymczasowej ochrony o różnicy między prawami przyznanymi na mocy statusu tymczasowej ochrony a prawami wynikającymi z tych dyrektyw. Państwa członkowskie powinny również jak najszybciej, a najpóźniej w momencie składania wniosku, poinformować takie osoby, że nie mogą jednocześnie korzystać z tymczasowej ochrony i uzyskać zezwolenia na mocy tych dyrektyw.

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1883 z dnia 20 października 2021 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz uchylenia dyrektywy Rady 2009/50/WE (Dz.U. L 382 z 28.10.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1233 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz.U. L, 2024/1233, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1233/oj>).

- (6) Aby państwa członkowskie mogły być gotowe do stopniowego znoszenia tymczasowej ochrony, uruchomione na mocy decyzji wykonawczej (UE) 2022/382, należy zadbać o to, by powrót do Ukrainy w celu reintegracji przebiegał w sposób uporządkowany i humanitarny i żeby uwzględniono zróżnicowaną sytuację poszczególnych wysiedleńców, wspierając tych, którzy chcą i mogą powrócić do Ukrainy. Podczas gdy niektóre osoby mogą już planować powrót do domu w najbliższej przyszłości, inne mogą potrzebować więcej czasu ze względu na swoją szczególną sytuację. Ważne jest również uwzględnienie zdolności Ukrainy do reintegracji w sposób trwały wszystkich osób przesiedlonych w wyniku wojny. W związku z tym państwa członkowskie powinny podjąć środki, które umożliwią sprawną i trwałą reintegrację w Ukrainie, biorąc pod uwagę wszystkie te względy, poprzez pełne wykorzystanie i rozszerzenie narzędzi przewidzianych już w art. 21 i 23 dyrektywy Rady 2001/55/WE.
- (7) Unia, szczególnie za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Ukrainy, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792⁹, zapewnia Ukrainie kompleksowe wsparcie w radzeniu sobie przez nią ze społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi skutkami rosyjskiej wojny napastniczej, co przyczynia się do odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji tego kraju i do powojennej odbudowy jego społeczeństwa, także przez stworzenie dla osób wewnątrznie przesiedlonych i osób korzystających z tymczasowej ochrony w Unii społeczno-gospodarczych warunków ułatwiających im powrót do domu, gdy pozwoli na to sytuacja lub gdy one tak zdecydują.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy (Dz.U. L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

- (8) Osoby rozważające powrót do Ukrainy powinny mieć możliwość podejmowania świadomych decyzji, co przyczyniłoby się również do trwałości ich powrotu.
- W kontekście sprawnego wycofywania tymczasowej ochrony dla wysiedleńców z Ukrainy państwa członkowskie powinny przyjąć bardziej ustrukturyzowane podejście do wspierania wyjazdów badawczych, finansowanych ze środków własnych, zgodnie z art. 21 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE. Wyjazdy te mogłyby służyć jako środek budowy zaufania dla osób korzystających z tymczasowej ochrony w Unii, ponieważ umożliwiłyby im sprawdzenie sytuacji rodziny lub stanu mienia, ocenę stopnia zniszczeń w ich społecznościach i ogólnie warunków panujących w Ukrainie. Aby zwiększyć skuteczność tych wyjazdów i zapobiec nadużyciom, państwa członkowskie powinny określić parametry, warunki i wymogi dotyczące takich wyjazdów. Wszelkie tego rodzaju parametry, warunki lub wymogi powinny być koordynowane z innymi państwami członkowskimi oraz ustanawiane w przejrzysty sposób, należy też o nich odpowiednio informować. W tym celu państwa członkowskie powinny utworzyć punkty kontaktowe.

- (9) Państwa członkowskie są zobowiązane do wprowadzenia niezbędnych środków w celu umożliwienia dobrowolnego powrotu osób, których tymczasowa ochrona zakończyła się, jak określono w art. 21 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE. W tym celu państwa członkowskie powinny przewidzieć specjalne programy dobrowolnych powrotów, w związku z którymi państwa te mogą korzystać ze wsparcia świadczonego przez organizacje międzynarodowe. Aby zapewnić ich skuteczność i nie dopuścić do nadużyć, programy te powinny być starannie zaprojektowane i kompleksowe, należy także o nich odpowiednio informować, z uwzględnieniem potrzeb i zdolności Ukrainy, a także potrzeb wysiedleńców z Ukrainy korzystających z tymczasowej ochrony w Unii oraz sytuacji osób, które pozostały w Ukrainie, w celu zachowania spójności społecznej. W związku z tym każdy taki program powinien priorytetowo traktować wsparcie na rzecz reintegracji, na które w Ukrainie będzie dostępne finansowanie unijne, a nieindywidualne pakiety. Należy jasno określić warunki kwalifikowalności do takich programów, a osoby, które zamierzają z nich skorzystać, powinny być zobowiązane do zarejestrowania się. Państwa członkowskie mogłyby rozważyć, w ramach tych programów, pomoc w organizacji wyjazdu, na przykład na ten sam obszar Ukrainy. Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), utworzona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896¹⁰, w ramach swojego mandatu, mógłby wspomóc państwa członkowskie logistycznie.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 (Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (10) Chociaż programy dobrowolnych powrotów powinny mieć ograniczony i określony czas trwania, powinny one zapewniać wystarczająco dużo czasu na odpowiednią koordynację z władzami Ukrainy w celu ułatwienia stopniowej i odpowiedniej integracji powracających osób w ich społecznościach, w obszarach obejmujących dostęp do podstawowych usług i udogodnień, takich jak zakwaterowanie, mieszkanie lub opieka medyczna. W związku z tym, w tym również w celu zapewnienia, aby początkowy okres trwania programu dobrowolnych powrotów był skoordynowany ze wszystkimi państwami członkowskimi i z władzami Ukrainy, programy dobrowolnych powrotów powinny przewidywać okres wyjazdu umożliwiający osiągnięcie tych celów, tj. okres wynoszący zasadniczo jeden rok. Wsparcie dla państw członkowskich jest dostępne w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI), utworzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1147¹¹, w celu zaspokojenia potrzeb finansowych związanych z pochodzącymi z Ukrainy wysiedleńcami korzystającymi z tymczasowej ochrony; fundusz ten może także wносить wkład w finansowanie programów dobrowolnych powrotów. W czasie trwania programu dobrowolnych powrotów osoby zainteresowane powinny mieć możliwość dalszego legalnego pobytu w państwie członkowskim, w którym korzystają z tymczasowej opieki. Ponieważ w okresie między terminem przyjęcia niniejszego zalecenia a zakończeniem tymczasowej ochrony sytuacja na miejscu może się zmienić, a czas pierwotnie przewidziany w programie dobrowolnego powrotu może nie być wystarczający, aby zapewnić stopniową i trwałą reintegrację w Ukrainie, państwa członkowskie powinny koordynować działania między sobą i z władzami Ukrainy w celu ustanowienia innego lub przedłużonego terminu dobrowolnego wyjazdu w ramach programów dobrowolnych powrotów. Środki dotyczące programów dobrowolnych powrotów pozostają bez uszczerbku dla dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE¹².

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1147 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (Dz.U. L 251 z 15.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

- (11) Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne związane z ewentualnym indywidualnym wydawaniem zezwoleń na pobyt osobom objętym programem dobrowolnych powrotów, państwa członkowskie powinny skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 21 ust. 3 dyrektywy 2001/55/WE, aby rozszerzyć wszystkie obowiązujące prawa związane z tymczasową ochroną określone w rozdziale III dyrektywy 2001/55/WE na osoby, które korzystały z tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 i które korzystają z programu dobrowolnych powrotów poza terminem wygaśnięcia decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 do dnia powrotu wysiedleńca do Ukrainy lub do daty końca okresu dobrowolnych powrotów na podstawie odnośnego programu dobrowolnych powrotów. Ponadto, aby zapewnić ciągłość i uniknąć sytuacji nielegalnego pobytu bezpośrednio po zakończeniu tymczasowej ochrony, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby osoby, które korzystały z tymczasowej ochrony, mogły legalnie przebywać na ich terytorium w okresie między wygaśnięciem decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 a zakończeniem okresu, w którym osoby te mogą zarejestrować się w programie dobrowolnych powrotów.

- (12) Możliwe, że w konkretnym dniu wygaśnięcia decyzji wykonawczej (UE) 2022/382, Ukraina nie będzie w stanie zaspokoić potrzeb osób o szczególnych potrzebach innych niż te związane ze stanem ich zdrowia. Aby zapewnić trwałość powrotów do Ukrainy z uwzględnieniem zdolności Ukrainy do zaspokojenia potrzeb określonych grup, państwa członkowskie powinny również stosować przepisy prawa krajowego transponujące art. 23 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE w odniesieniu do osób o szczególnych potrzebach innych niż te związane ze stanem ich zdrowia, oraz wprowadzić niezbędne środki dotyczące warunków dalszego legalnego pobytu tych osób w Unii. W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny zapewnić, aby warunki pobytu uwzględniały szczególne potrzeby osób, których to dotyczy. Pobyt ten powinien się zakończyć, gdy tylko Ukraina będzie w stanie zaspokoić szczególne potrzeby danej osoby.
- (13) Państwa członkowskie powinny wykorzystywać możliwość przewidzianą w art. 23 ust. 2 dyrektywy 2001/55/WE, aby zezwalać wysiedleńcom z Ukrainy, których dzieci są małoletnie i uczęszczają do szkoły w państwie członkowskim na pobyt na swoim terytorium po upływie okresu tymczasowej ochrony, przewidzianej na mocy decyzji wykonawczej (UE) 2022/382, aby umożliwić tym dzieciom zakończenie okresu nauki szkolnej, trwającego w chwili wygaśnięcia tej decyzji wykonawczej.

- (14) Aby zagwarantować właściwe przekazywanie informacji i pomóc osobom korzystającym z tymczasowej ochrony w dokonywaniu świadomych wyborów przy pełnej znajomości stanu faktycznego, ważne jest maksymalne wykorzystanie istniejących narzędzi i kanałów oraz niedopuszczanie do powielania działań. Do tego celu państwa członkowskie mogłyby wykorzystać centra jedności które były lub są tworzone na ich terytorium, by wspierać utrzymywanie kontaktów z Ukraińcami mieszkającymi za granicą. Centra jedności należy wykorzystywać do dostarczania informacji na temat uzyskiwania innych statusów prawnych, wyjazdów badawczych i programów dobrowolnych powrotów, lub do wskazywania, gdzie takie informacje można uzyskać. Aby wspierać centra jedności, państwa członkowskie mogą wykorzystywać środki finansowe w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, w tym dodatkowe środki przydzielone w wyniku śródkresowej rewizji wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 ustanowionych rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2020/2093¹³ i przeglądu programów państw członkowskich w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji. Można również otrzymać wsparcie na ten cel od organizacji międzynarodowych i państw trzecich. Aby usprawnić działania, państwa członkowskie powinny włączyć wiedzę, zdolności i sieci oferowane przez organizacje międzynarodowe do swoich indywidualnych planów utworzenia centrów jedności. Oprócz tego można by uruchomić kampanie informacyjne zgodne z polityką informacyjną Unii.

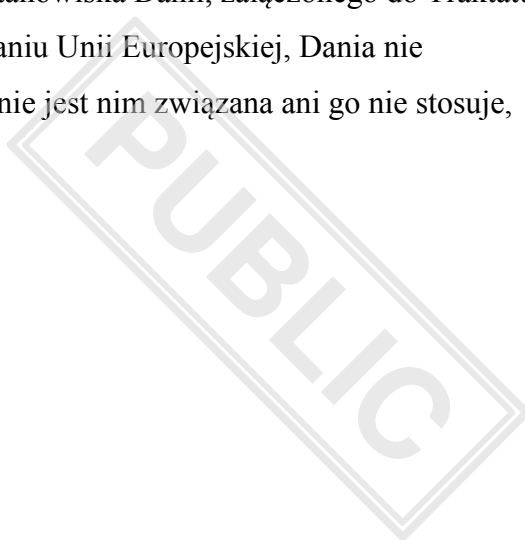
¹³ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.)

- (15) Aby zapewnić podejście skoordynowane między państwami członkowskimi oraz z władzami Ukrainy w odniesieniu do wdrażania niniejszego zalecenia, państwa członkowskie powinny nadal koordynować działania, wymieniać się informacjami i monitorować sytuację na miejscu na różnych forach, w tym w ramach platformy solidarności, o której mowa w decyzji wykonawczej (UE) 2022/382, do udziału w której mogą zostać zaproszone władze Ukrainy, wraz z odpowiednimi organami przygotowawczymi Rady, w ramach ich odpowiednich mandatów i zakresów obowiązków.
- (16) Ponieważ wycofywanie tymczasowej ochrony wysiedleńców z Ukrainy będzie prowadzić do istotnych zmian w ich statusie, konieczne jest uzyskanie dokładnego obrazu zmieniającej się sytuacji. Uwzględniając, między innymi wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-753/23¹⁴, w szczególności jego pkt 30, państwa członkowskie powinny wzmocnić starania w celu regularnej i szybkiej aktualizacji przekazanych przez nie danych o tymczasowej ochronie zawartych w platformie rejestracji do celów tymczasowej ochrony, w tym danych liczbowych dotyczących nieaktywnych rejestracji, oraz w mechanizmie reagowania w obszarze migracji i na wypadek kryzysu migracyjnego (sieci ds. planu gotowości i zarządzania kryzysowego).
- (17) Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Irlandia powiadomiła, pismem z dnia 22 lipca 2025 r., o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego zalecenia.

¹⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 27 lutego 2025 r., *Krasiliva*, C-753/23, ECLI:EU:C:2025:133.

- (18) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego zalecenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

- A. Środki mające na celu wspieranie uzyskiwania innych statusów prawnych jeszcze przed zakończeniem tymczasowej ochrony
1. Państwa członkowskie powinny propagować dostęp do krajowych statusów prawnych i ułatwiać go osobom korzystającym z tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382. Wydane w tym celu zezwolenia na pobyt mogłyby mieć podstawy w postaci zatrudnienia, samozatrudnienia, szkolenia zawodowego lub kształcenia i badań naukowych, lub względów rodzinnych lub innych; mogłyby to też być szczególne zezwolenia na pobyt, o ile osoby te spełniają warunki określone w prawie krajowym.
 2. Państwa członkowskie powinny umożliwić osobom korzystającym z tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 – w szczególności w przypadku gdy dostęp do krajowego statusu prawnego nie jest możliwy – i które w przeciwnym razie kwalifikują się do uzyskania innego statusu ustalonego w prawie unijnym, ubieganie się o zezwolenie na mocy dyrektyw (UE) 2016/801, (UE) 2021/1883 i (UE) 2024/1233, pod warunkiem że osoby te nie będą posiadać statusu tymczasowej ochrony jednocześnie z zezwoleniem udzielonym na podstawie tych dyrektyw. Państwa członkowskie powinny jak najszybciej, a najpóźniej w momencie składania wniosku o udzielenie takiego zezwolenia, poinformować osoby korzystające z tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 o różnicy między prawami przyznanymi na mocy statusu tymczasowej ochrony a prawami wynikającymi z tych dyrektyw oraz o tym, że nie mogą one korzystać jednocześnie z tymczasowej ochrony i uzyskać zezwolenia na podstawie tych dyrektyw.

- B. Środki mające na celu przygotowanie sprawnej i trwałej reintegracji w Ukrainie
3. Państwa członkowskie powinny zezwalać osobom korzystającym z tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 na wyjazdy badawcze do Ukrainy finansowane ze środków własnych, z należyтым uwzględnieniem art. 21 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE. W związku z tym państwa członkowskie powinny:
- a) określić i skoordynować z pozostałymi państwami członkowskimi parametry, warunki i wymogi dotyczące wyjazdów badawczych; oraz
 - b) poinformować osoby, które mogą być zainteresowane takimi wyjazdami, o tych parametrach, warunkach lub wymogach, i utworzyć punkty kontaktowe.
4. Aby zapewnić powrót do Ukrainy państwa członkowskie powinny przewidzieć utworzenie specjalnych programów dobrowolnych powrotów zgodnie z art. 21 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE, które mają być stosowane po zakończeniu tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382. W związku z tym państwa członkowskie powinny:
- a) zapewnić koordynację działań z władzami Ukrainy w celu ułatwienia reintegracji w społecznościach w Ukrainie, w obszarach takich jak wskazanie zakwaterowania lub mieszkania albo zapewnienie dostępu do podstawowych usług i infrastruktury, w tym opieki medycznej;
 - b) zapewnić, aby we wsparciu w ramach programów dobrowolnych powrotów priorytetowo traktowano wsparcie na rzecz reintegracji ze społecznościami w Ukrainie, a nie indywidualne pakiety;

- c) stworzyć warunki kwalifikowalności do korzystania z programu dobrowolnych powrotów, w koordynacji z innymi państwami członkowskimi i z Komisją;
- d) wymagać od osób, które chcą skorzystać z programu dobrowolnych powrotów, zarejestrowania się w takim programie, aby móc z niego skorzystać;
- e) ustalić konkretny okres wynoszący zasadniczo jeden rok od zakończenia tymczasowej ochrony na dobrowolny wyjazd w ramach programu dobrowolnych powrotów. Państwa członkowskie powinny koordynować działania między sobą i z władzami Ukrainy oraz zgodnie z pkt 8 niniejszego zalecenia, w przypadku gdy w świetle rozwoju sytuacji na miejscu potrzebny byłby inny lub przedłużony termin dobrowolnego wyjazdu, jeżeli przewidziany czas nie wydaje się być wystarczający do umożliwienia stopniowej i trwałej reintegracji wysiedleńców w Ukrainie;
- f) skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 21 ust. 3 dyrektywy 2001/55/WE celem przedłużenia praw związanych z tymczasową ochroną, o których mowa w rozdziale III dyrektywy 2001/55/WE, w odniesieniu do osób, które korzystały z tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 i które korzystają z programu dobrowolnych powrotów, do dnia ich powrotu do Ukrainy lub do momentu wygaśnięcia okresu przewidzianego na dobrowolny wyjazd w ramach danego programu dobrowolnych powrotów. Państwa członkowskie powinny zapewnić kontynuację legalnego pobytu wysiedleńców między datą wygaśnięcia decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 a wygaśnięciem okresu, w którym takie osoby mogą zarejestrować się w tym programie;

g) rozważyć udzielenie pomocy przy organizowaniu wyjazdów, zwłaszcza do tego samego regionu w Ukrainie. Frontex, w ramach swojego mandatu, mógłby wspomóc państwa członkowskie logistycznie.

5. Z należyтым poszanowaniem godności ludzkiej państwa członkowskie powinny wprowadzić niezbędne środki dotyczące warunków pobytu osób niespełniających wymogów umożliwiających uzyskanie innego statusu i mających szczególne potrzeby, inne niż te objęte art. 23 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE, których to potrzeb Ukraina nie jest w stanie zaspokoić po zakończeniu tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382. W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny zapewnić, aby warunki pobytu takich osób uwzględniały szczególne potrzeby takich osób. Pobyt ten powinien się zakończyć, gdy tylko Ukraina będzie w stanie zaspokoić szczególne potrzeby danej osoby.
6. Zgodnie z art. 23 ust. 2 dyrektywy 2001/55/WE państwa członkowskie powinny zezwalać wysiedleńcom z Ukrainy, których dzieci są małoletnie i uczęszczają do szkoły w danym państwie członkowskim na pobyt na swoim terytorium po upływie okresu tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382, aby umożliwić tym dzieciom zakończenie okresu nauki szkolnej trwającego w chwili wygaśnięcia tej decyzji wykonawczej. Do celów tych środków trwający okres nauki szkolnej będzie zwykle oznaczał rok szkolny.

- C. Środki mające na celu zapewnienie przekazywania informacji wysiedleńcom
7. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby osoby korzystające z tymczasowej ochrony na podstawie decyzji wykonawczej (UE) 2022/382 były odpowiednio informowane o możliwościach uzyskania innego statusu prawnego, w tym o korzyściach i prawach wynikających z uzyskania takiego statusu, a także o sytuacji w Ukrainie, wymogach dotyczących wyjazdów badawczych i wsparciu powrotu do domu dostępnym w Unii i w Ukrainie, w szczególności związanym z programem dobrowolnych powrotów. W związku z tym państwa członkowskie powinny:
- a) utworzyć szybkie krajowe systemy i procedury komunikacji, takie jak punkty kontaktowe lub kampania informacyjna zgodna z polityką informacyjną Unii;
 - b) w przypadku tych państw członkowskich, które zamierzają utworzyć na swoim terytorium centrum jedności we współpracy z władzami Ukrainy, wykorzystać to centrum do przekazywania wysiedleńcom odpowiednich informacji. Zachęca się państwa członkowskie do włączania wiedzy, zdolności i sieci oferowanych przez organizacje międzynarodowe do krajowego planu utworzenia centrów jedności;
 - c) rozważyć wykorzystanie do wsparcia centrów jedności programu Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, w tym dodatkowych środków przydzielonych w wyniku śródkresowej rewizji odpowiednich wieloletnich ram finansowych i śródkresowego przeglądu programów krajowych.

- D. Środki mające na celu zapewnienie koordynacji, monitorowania i wymiany informacji między państwami członkowskimi oraz z władzami Ukrainy
8. Państwa członkowskie powinny nadal koordynować i wymieniać informacje o rozwoju sytuacji oraz o wdrażaniu niniejszego zalecenia, zwłaszcza w ramach platformy solidarności i na forum odpowiednich organów przygotowawczych Rady w ramach ich odpowiednich mandatów i zakresów obowiązków. W tym celu Komisja kontaktuje się z państwami członkowskimi i z władzami Ukrainy, a także, na szczeblu technicznym, z platformą solidarności, do której władze Ukrainy mogą zostać zaproszone, oraz na szczeblu politycznym za pośrednictwem specjalnego wysłannika ds. Ukraińców w UE.

9. Państwa członkowskie powinny wzmóc starania w celu monitorowania rozwoju sytuacji oraz regularnego i szybkiego aktualizowania istotnych informacji dotyczących statusu wysiedleńców z Ukrainy w odpowiednich bazach danych, w tym na platformie rejestracji do celów tymczasowej ochrony, w szczególności w odniesieniu do liczby osób korzystających z tymczasowej ochrony lub z odpowiedniej ochrony na mocy prawa krajowego na terytorium państwa członkowskiego, liczby osób, które uzyskały inny status i nie korzystają już z ochrony tymczasowej lub z odpowiedniej ochrony na mocy prawa krajowego, oraz liczby osób, których rejestracja jest nieaktywna. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewniać przekazywanie terminowych, kompletnych i dokładnych danych o wszystkich aspektach dotyczących beneficjentów tymczasowej ochrony w ramach mechanizmu reagowania w obszarze migracji i na wypadek kryzysu migracyjnego (sieć ds. planu gotowości i zarządzania kryzysowego).

Sporządzono w ...

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
